

بافت کالبدی برخی از روستاهای کشور، بدلیل دارا بودن ارزش‌های معمارانه همچون تطابق با بوم، سیما و منظر طبیعی، ضمن ایجاد محیط مطلوب برای روستاییان، می‌تواند با جذب گردشگران داخلی و خارجی به رونق اقتصاد روستایی انجامیده و زمینه‌ساز توسعه روستا باشد. در دهه‌های اخیر بدنبال توجه به این واقعیت که بسیاری از پیامدهای ناگوار توسعه در جهان سوم نتیجه تقلید ناآگاهانه از الگوهای توسعه برون‌زا با روش توسعه از بالا به پایین و جریان یکسویه قدرت بوده است، بر نقش حیاتی محلات و ارزش‌های درونی اجتماعات محلی به عنوان نقاط کانونی روستایی و شاخصه اصلی توسعه تأکید شده است. از طرفی فرهنگ بومی به عنوان یک سرمایه اجتماعی در شکل‌گیری و کالبد محلات نمایان بوده، و در صورتی که این خرده فرهنگ‌ها در محلات روستایی توانمند گردند، تجلی آن‌ها به صورت درونزا می‌تواند در جذب گردشگران مؤثر واقع گردد. از این‌رو هدف بررسی توانمندسازی فرهنگمدار محلات روستایی در توسعه صنعت گردشگری و شناخت محدودیت‌ها و ظرفیت‌های گردشگری منطقه و ارائه راهکارهایی برای توسعه این صنعت در روستا است. در این رابطه این سوالات مطرح است که توانمندسازی مبتنی بر فرهنگ بومی چیست؟ و توانمندسازی محلات روستایی چگونه می‌تواند در گردشگری پایدار روستا مؤثر باشد؟ روش انجام این پژوهش کیفی و مبتنی بر توصیف و تحلیل است و در زمره تحقیق‌های کاربردی به شمار می‌آید. شیوه گردآوری اطلاعات به صورت کتابخانه‌ای و مطالعات میدانی، مصاحبه و پرسشنامه باز بوده و تحلیل‌ها بر اساس روش SWOT و تکنیک AHP انجام شده است. نتایج تحقیق نشان می‌دهد که، مجموع امتیاز عوامل داخلی و خارجی هرکدام بیشتر از ۲/۵ است که بیشتر بودن فرصت‌ها و قوت‌های توسعه محله نسبت به تهدیدات و ضعف‌ها در وضعیت موجود را نشان می‌دهد. نتایج مبین نقش بالای توسعه فرهنگمدار محله در توسعه گردشگری از طریق توانمندسازی زیست‌محیطی، اجتماعی، اقتصادی و کالبدی است. در راستای دستیابی به این مهم، اتخاذ راهبرد تهاجمی، تقویت و حفظ نقاط قوت و استفاده از فرصت‌های موجود، نظیر گسترش واحدهای خدماتی، تجاری، گردشگری در اراضی بایر و بافت فرسوده، ارتقاء کیفیت مسیرهای سواره-پیاده، تنوع بخشی عملکردی به میراث منحصر بفرد موجود می‌تواند ضامن توسعه گردشگری فرهنگمدار در روستای قهی باشد.

کلید واژه‌ها:

گردشگری، روستای قهی، فرهنگ بومی، مدل SWOT